

Tanmese a tűzifáról és a hatósági árról

Ha most elvonatkoztatunk a napenergiától, egyértelmű, hogy az emberiség legrégebbi és legtöbbet használt energiaforrása a tűzifa volt. Őseink mellette vészeltek át a fagyos teleket, de a tűz melege tette lehetővé az egyedfejlődés során annyira jelentős meleg ételek elkészítését is. Jóval később került sor a szén, majd a gáz energiájának nagyfokú ipari és lakossági felhasználására; aztán a XX. század elejétől megjelent villamos energia is. Ellentétben a környező országokkal Romániában a fafűtés azért annyira számottevő, mert a szocializmus évei alatt csak a tömbháznegyedekbe volt bevezetve a gáz, a családi házakba nem. (Kivételek voltak azok a városok és falvak, amelyek az erdélyi gázmezők környékén már a második világháború előtt földgázzal fűtöttek.)

Azzal, hogy az összlakosság szintjén nem olyan magas a földgáz felhasználók aránya, furcsa helyzetek keletkeznek: mivel a földgáz masszívan használó műtrágyakombinátorok leálltak, a tervbe vett fekete-tengeri gázkitermelés beindítása azért késik, mert a gazdaságossághoz elégséges mennyiséghez nincs megfelelő belföldi kereslet! Ezért ebből exportra is kell eladni, amit – különösképpen a jelenlegi helyzetben – az ország vezetői nem szívesen vállalnak. Ne feledkezzünk meg arról sem, hogy a fa – ellentétben a szénrel és a gázzal – megújuló energiaforrás. Tehát jövője van! A gáz és villanyáram – rohamos világgpiaci hatás okozta – árának emelkedését természetesen a honi tűzifa ára is követte. (Pedig a kitermeléshez és az erdőből való lehordáshoz szükséges üzemanyagot kívül sok minden nem drágult; nem hiszem, hogy a nagyon nehéz munkát végző erdei favágók fizetése jelentősen emelkedett.)

Jó minőségű tűzifát vásárolni nálunk nem egyszerű feladat. Nincsenek korszerű faterlepek, ahol a fát méretre vágják, tárolják, a vásárlónak megmutatják és kérésre házhoz szállítják. Természetesen



Miután megjelent a 2022/134-es számú sürgősségi kormányrendelet, a pellet gyakorlatilag eltűnt

▲ FORRÁS: PIXABAY.COM

vannak, akikkel meg lehet beszélni a fuvart, de ettől még mindig kétséges a fa minősége, mert száraz fának mondott, de nyersnek bizonyult fától mentse meg a Jóisten. A megbeszélte fuvar után jön csak majd a neheze: beállás az udvarra, a fa elrakása, felvágása, tárolása, a kazánba (vagy a kályhába) behordása, és egész télen az ismétlődő mondatok: „leszakadt a tűz, tegyen már valaki rá egy fát”. (A vásárlást követő számlaadásról szándékosan nem beszélek, remélem, meg fogom még érni, hogy ebben az ügyletben is legyen számla.)

Tapasztaljuk, hogy a technológiai fejlődés – régebben műszaki-tudományos forradalomnak neveztük – életünk minden területét eléri vagy el fogja érni. A fafűtés minőségi ugrása a pellettel való tüzelés képében érkezett hozzánk. (A gázzal való fűtés kényelme egyértelmű: egy termosztát közbeiktatásával már automatizálásról beszélünk.) A pellet megoldotta a faalapú fűtőanyagok adagolásának problémáját, mivel a szabálytalan méretű fahasábokat, csutakokat semmilyen mechanikai

eszközzel nem lehetett szabályozni, ezért a faskazánok működtetése állandó felügyeletet, jelenlétet és sok kényelmetlenséget igényel.

Mielőtt rátérek a címben sejtethető problémára, érdemes visszatekinteni a pellet történetére is. A pelletet az amerikai vasipar „találta ki” a XX. század első felében, amikor a koncentrált magnetitpor ún. pelletdarabokká (kemény, porózus ércgolyókká) formálták, ezáltal lehetővé téve az olvasztókban való további hasznosítást. A fapellet a fűrészporból vagy faforgácsból nagy nyomáson préselt, 6 mm átmérőjű és kb. 20–25 mm hosszúságú henger. Préselés során nem adnak hozzá ragasztóanyagot, a nagy nyomás hatására különböző természetes anyagok válnak ki a fából, ezért összeragadnak a fa porszemek. Az így keletkezett fűtőanyagot 15 kg-os zsákokba csomagolják, és nálunk – általában – barkácsáruházakban értékesítik. Az utóbbi időben, mivel a pellet számtalan egyéb előnye mellett megoldja a fafűtés automatizálásának lehetőségét is, egyre többen vásárolnak pelletkazánokat.

Ezekben a kazánokban a megújuló fűtőanyag, a fa égése 90%-nál nagyobb hatásfokon történik, a keletkező hamu mennyisége csak 0,7% (!), és a kéményen eltávozó szén-dioxid a lehető legkevesebb. Az optimális működést az égést elősegítő légbefúvó, az elszívó ventilátor és az adagolást végző csigás szállító biztosítja. A keringetőszivattyú egybe van építve a kazánal.

Ennyi bevezető után térjünk rá a problémára – mert, ugye, a hülyeség sokszor szembe jön az emberrel. Tavasszal elkezdődött az energiaárak versenyfutása, ezért célszerű volt körülnézni a túlélés lehetőségei között. Kézenfekvő volt a pelletre gondolni, mert megújuló volta mellett az előállításához szükséges hőt is képes biztosítani, tehát nem emelkedhet az ára annyira, mint a földgáznak; ráadásul a nyersanyag is itt van az országban. Tehát elkezdődött a „fejlesztés”. Tavasszal a környék legnagyobb barkácsáruházában a 15 kg-os pelletszsák darabja áfával együtt 26 lej volt, ami októberre 44 lejre duzzadt. De legalább lehetett kapni. Itt jött a

„segítség”: megjelent a 2022/134-es számú sürgősségi kormányrendelet, ami a pellet árát tonnánként áfával együtt 2000 lejben határozta meg. Ez lebontva a zsákos pelletnél 30 lejes árat jelentett. Sokan vártuk a rendelet hivatalos megjelenését, de a leközlés másnapján a pellet az áruházból eltűnt. Rohanás a kirendeltség vezetőjéhez, aki a „miértre” kész volt a válasszal: a beszállítójuk ezért az árért nem szállít, és a termelést is leállította.

Egy helyi gyártó és forgalmazó cég még egy hétig árulta 30 lejes áron a pellet zsákját (tehát ennél az áránál is meg lehetett találni az árrést?), de utána ő is meggondolta. A kormányhatározat a pellet végfelhasználói, lakossági árát maximálja a tonnánkénti áfástól 2000 lejes áron (zsákjára lebontva 30 lejben), a cégek magasabb áron is kereskedhetnek egymással. Igen, mondhatjuk, hogy megvásárolhatjuk a cégektől a pelletet magasabb áron. Ez azért teljességgel lehetetlen, mert a cég a végfelhasználó magánszemélynek csak 30 lejért adhatja el. (Itt nem megy a „számla nélküli” ügyeskedés, mert a pellet ipari és kereskedelmi folyamatok terméke, tehát nem lehet „okosban” megoldani.) A helyzet abszurditása, hogy elvileg ma nem lehet pelletet vásárolni semmilyen áron, mert az ára áfástól csak 30 lej lehet zsákonként, de ezért az árért senki sem forgalmazza.

Mi lehet a megoldás?

Igen, adódik a kérdés, hogy ebben a helyzetben mi lehet a megoldás.

1. Felhagyni az egészet, lemondani egy korszerű, környezetbarát, megújuló energiaforrásról, ami a mostani helyzetben eléggé furcsa lenne.

2. Magánszemélyként elmenni külföldre, ott megvásárolni, és hazahozni. Az ügyletet cég nem vállalhatja, mert csak a 30 lejes áron adhatná tovább.

3. Megváltoztatni a sürgősségi kormányrendeletet.

Péter István

Szabadságharcok

Szombat reggel egy bécsi kávézóban. Kevés a vendég, a pincérrel szóba elegyedünk, a Wiener Zeitung napilapról kérdezem. Igen, mondja, most már majdnem biztos, hogy közelebbről már nem jelenik meg nyomtatott formában. Egy osztrák napilapról van szó, amely egyidős a breznai kiáltvánnyal, ugyanis a Rákóczi-szabadságharc kezdetének évében indult útjára. Persze 1703 óta sok víz lefolyt a Dunán, és sok minden változott, de az osztrák állam tulajdonában lévő napilap túlélte a változásokat. Úgy tűnik azonban, hogy csak eddig. A beszűntetésre vonatkozó határozattervezet ellen sokan felemelték a szavukat, a minőségi újságírást féltik, és azt szorgal-

mazzák, az illetékesek keressenek időszerű, de fenntartható megoldást arra, hogy a lap továbbra is megjelenjen nyomtatásban.

A következő utcasarkon megvásárolom a friss újságot. A trafikost is az újság sorsáról kérdezem (ott a trafikost még valóban trafiknak hívják). Ő is

úgy véli, a lapot meg kellene menteni, akkor is, ha ily módon csak drágábban lehetne értékesíteni. Kérdezem, úgy megvásárolnák-e az olvasók, valószínűleg igen, válaszol, több más lapnak is magasabb az ára. És, teszi hozzá, egy ilyen múlt mellett a kiadó (ebben az esetben az állam) felelőssége is, hogy a lap továbbra is megjelenjen nyomtatásban. A minőségi újságírás hatása a társadalmi békére vitathatatlan, így az a szabadsággal

is összefügg. A felelősség pedig megosztott a fenntartó és az olvasó között. Bevallom, én is csak ritkán forgattam a nyomtatott lapokat, inkább az online változatokat böngészem, mégis veszteségként élem meg, ha megszűnik egy kiadvány, még akkor is, ha az nem egyidős a Rákóczi-szabadságharcral. És magyarul írják és szerkesztik Székelyföldön.

Bács Béla János



A Wiener Zeitung bécsi lap szombati száma ▲ FORRÁS: BÁCS BÉLA JÁNOS

Véleményét elküldheti:

sms-ben: **0726-720418**

e-mailben: uzenet@szekelyhon.ro

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, szerkesztve, illetve illusztrálva közölje. A közölt levelek tartalmával nem feltétlenül értünk egyet.